

5778 Toldot - Juist dan

In het begin van de parasja vinden we dat Jitschak en Rivka onvruchtbaar zijn. En dat daarom Jitschak dawwent. De Tora gebruikt hierbij het woord *Waje'tar* (Ber. 25:21) en Rasjie legt daarbij uit: hij dawwent veel en met volharding.

En onze chachamiem voegen nog toe: waarom waren de aartsmoeders Sara, Rivka en Racheel eerst onvruchtbaar? Omdat Hasjem naar het dawwenen van de Tzadiekim verlangt. En zo begrijpen we het dawwenen van Jitschak.

Maar er is hier een diepere uitleg die onze ogen kan openen voor wat er te leren valt van onze aartsvader. In de parasja van vorige week (Ber. 24:63) vinden we ook al de Jitschak dawwent. Daar gebruikt de Tora de woorden: *lasoe'ach basadé*, om te praten in het veld.

En ondanks dat Onkelos beide uitdrukkingen met 'dawwenen' vertaalt, vindt Rasjie het nodig om uit te leggen dat *lasoe'ach* toch echt een uitdrukking van tefilla is, dat je niet denkt dat Jitschak zo maar wat aan het doen is het veld. Wij kennen veel werkwoorden voor dawwenen en alle betekenen oplopend meer of minder aanhoudend en doorzettend dawwenen. *Waje'tar* hoort bij de zwaarste vormen, *lasoe'ach* bij de lichtste.

En dat wordt als volgt uitgelegd. Op het moment dat Jitschak gingen dawwenen in het veld, wachtte en verwachtte hij zijn aanstaande bruid. Hij was echter niet nerveus hiervoor. Immers Hasjem had zijn vader Awraham beloofd dat hij kinderen en kleinkinderen zou krijgen en dat zij tot een groot volk zouden worden. Die belofte rustte op het hoofd van Jitschak dus waarom zou je zorgen maken? Hasjem's beloften zijn niet niets.

Dawwenen moest Jitschak maar daar bleef het bij. Diezelfde belofte aan zijn vader, stond Jitschak ook voor de geest toen zijn vrouw Rivka geen kinderen kreeg. En hij bleef in zijn volledige vertrouwen dat die belofte zou gebeuren. Alleen begreep Jitschak ondertussen wel iets anders: Hasjem wil geven, belooft zelfs om te geven, maar verlangt naar onze tefillot. En dat zijn geen tefillot zonder kawana en inspiratie, nee, dat zijn veel tefillot en met volharding.

Wij moeten dit ter harte nemen. Hasjem wil geven, helpen, redden of steunen. Maar wij moeten er wel voor dawwenen. Juist als alles goed gaat, juist als alles zijn gangetje gaat, moeten we onze tefillot veel en vol kracht uitspreken en volhouden.